

Zanimivosti od koderkoli: Farma Gmajnice

Interesting observations from elsewhere: Gmajnice Farm

Obvarovana pred navali ornitologov, saj v lepem vremenu res kaže manj pestro plat, drugače pa v samem centru dogajanja, ptičjega namreč, leži farma Gmajnice desno od avtoceste Ljubljana-Razdrto, do nje pa vodi asfaltna pot, ki se odcepi od ceste Ljubljana-Brezovica pred gostilno Pri klobasarju. (Tržaška cesta). Za opazovanje so zanimivi pašniki, travniki in kanali, še bolj pa dva majhna bajerja, ki ležita v neposredni bližini kmetijskih poslopij. Eden je napolnjen z vodo (vanj so vložili ribe, zato je tam ob vikendih vedno veliko ribičev), drugega pa so izpraznili, ker je bila prej notri gnojnica in z veliko količino organskih snovi ustvarja idealne razmere preletnim pobrežnikom; poleg tega se v njem zadržuje veliko zelenih žab *Rana esculenta complex*, ki občasno zborujejo tako glasno, da se je nemogoče pogovarjati. Njuna skupna površina meri približno 300 kvadratnih metrov. Na farmi imajo poleg krav mlekaric tudi konje, koze in ovce, med katerimi se v času preleta nemirno prehranjuje veliko število različnih podvrst rumenih pastiric (staro ime

za to vrsto je ovčarica). Ne tako dolgo od tega je v bližnjem hrastovo-jelševem gozdu gneznila celo črna štoklja, sedaj pa imajo ravno za ta gozd velikopotezne gospodarske načrte; spremenjen naj bi bil namreč v industrijsko cono (kot da viška cona še ni dovolj opustošila Barja).

Farmo sva z D. Šeredom obiskovala od 22.4.-9.5.1997, opravljenih je bilo 9 teren-skih dni, pogoj za zanimiva opazovanja pa je bilo slabo vreme (dež ali vsaj oblačnost). Ptice praviloma sploh niso bile plašne, kar je po eni strani olajšalo opazovanje, po drugi pa sem upala, da se jim ta zaupljivost (ali pa sta bili to le lakota in utrujenost?) ne bo kdaj maščevala.

Zabeležila sva naslednje izključno preletne vrste:

Čopasta čaplja *Ardeola ralloides* : 28.4. (1 osebek v zimskem perju na pašniku pri konjih), 6.5. (2 osebkata sta počivala na pašniku pri konjih), 7.5. (2 osebkata, opazovala sta ju D. Šere in A. Sovinc), 8.5. (3 osebki, dva enaka kot 6.5. sodeč po obarvanosti), 9.5. (3 osebki, isti kot prejšnji dan). Mala bela čaplja *Egretta garzetta* : 28.4. (3 osebki so se spustili k bajerju). Velika bela čaplja *Egretta alba* : 8.5. (1 osebek, prehranjevala se je na travniku). Rjava čaplja *Ardea purpurea* : 29.4. (1 osebek, počivala na pašniku). Bela štoklja *Ciconia ciconia* : 30.4. (1 osebek, območje farme je le preletela). Reglja *Anas querquedula* : 22.4. (samec

Slika 1: Farma Gmajnice
(A. Sovinc)

Fig. 1: Gmajnice Farm
(A. Sovinc)

in samica na bajerju), 29.4. (samec na bajerju). Močvirski lunj *Circus pygargus* : 26.4. (samec je lovil na poljih pri farmi). Rdečenoga postovka *Falco vespertinus* : 30.4. (samec in samica sta lovila nad pašniki). Škrjančar *Falco subbuteo* : 8.5. (1 osebek, območje je le preletel). Sokol selec *Falco peregrinus* : 6.5. (1 osebek je preletel območje). Komatni deževnik *Charadrius hiaticula* : 28.4. (1 osebek se je hranil na razmočenih pašnikih). Mali deževnik *Charadrius dubius* : med 22.4.-8.5. so se stalno zadrževali na konjskih pašnikih, kjer je bil teren dovolj razmočen za nabiranje deževnikov in drugih nevretenčarjev. Njihovo število se je gibalo med 1 in 8 (največkrat 3 osebk).

Temminckov prodnik *Calidris temminckii* : 7.5. (1 osebek, opazovan v izpraznjenem bajerju; opazovala sta ga D. Šere in A. Sovinc). Togotnik *Philomachus pugnax* : 22.4. (18 samic), 28.4. (20 samic), 29.4. (72 osebkov), 30.4. (okoli 70 osebkov je počivalo ob robu z vodo napolnjenega bajerja), 7.5. (6 osebkov, opazovala sta jih D. Šere in A. Sovinc), 8.5. (4 osebk so počivali pri bajerju), 9.5. (7 osebkov). Redko so bili opazovani pri prehranjevanju, ponavadi so spali ob polnem bajerju ali pa ob robu kanalov.

Čnoredi kljunač *Limosa limosa* : 29.4. (3 osebk, dva sta bila že svatovsko obarvana, tretji pa v zimskem perju, prehranjevali so se v izpraznjenem bajerju), 30.4. (2 osebk). Črni martinec *Tringa erythropus* : 30.4. (2 osebk sta preletela območje, Dare ju je prepoznal po oglašanju). Zelenonogi martinec *Tringa nebularia* : 8.5. (1 osebek se je oglasil v letu). Močvirski martinec *Tringa glareola* : skoraj vse terenske dni je bilo mogoče opazovati 1-18 ptic pri prehranjevanju v izpraznjenem bajerju.

Mali martinec *Actitis hypoleucos* : 23.4. (1 osebek), 8.5. (2 osebk sta pristala ob vodnatem bajerju). Kozica *Gallinago gallinago* : 23.4. (1 osebek, opazovana v kanalu na koncu površin, ki pripadajo farmi, večinoma je plavala med gostimi šopi rastlinja). Črna čigra *Chlidonias niger* : 7.5. (13 osebkov, pri skorajda pedantnem splakovanju deževnikov sta jih opazovala D. Šere in A. Sovinc), 8.5. (19 osebkov, včasih so se med lovom spustile

na pomol in nekaj časa počivale), 9.5. (9 osebkov). Beloperuta čigra *Chlidonias leucopterus* : 7.5. (3 osebk, opazovala sta jih D. Šere in A. Sovinc), 8.5. (1 osebek, skupaj s črnimi čigrami je na pašniku pri konjih nabirala deževnike in jih pred zaužitjem spretno očistila v bajerju), 9.5. (1 osebek, opazovano podobno vedenje kot prejšnjega dne). Črni hudournik *Apus apus* : 28.4. (1 osebek). Čebelar *Merops apiaster* : 30.4. (2 osebk sta preletela območje, po značilnem oglašanju ju je spoznal Dare). Smrdokavra *Upupa epops* : 30.4. (1 osebek slišan). Čopasti škrjanec *Galerida cristata* : 30.4. (1 osebek slišan). Breguljka *Riparia riparia* : 30.4. (1 osebek se je hranil skupaj s kmečkimi lastovkami). Vriskarica *Anthus spinoletta* : 22.4. (2 osebk, ena pregoljena, druga še zimsko), 30.4. (1 že pregoljen osebek). Mala čipa *Anthus pratensis* : 22.4. (1 osebek). Kupčar *Oenanthe oenanthe* : 22.4. (1 osebek), 26.4. (6 samcev in 3 samice), 28.4. (dva samca in 1 samica), 29.4. (4 samci), 6.5. (1 samec in 2 samici). Komatar *Turdus torquatus* : 22.4. (1 osebek, pel na hrastu).

Ko bo torej naslednjo pomlad na Barju slabo vreme in ne boste imeli časa iskati čapelj, ujed in pobrežnikov po prostranem Cerkniškem jezeru, si vzemite urico časa za farmo Gmajnice. Katarina Senegačnik, Gorkičeva 14, 1000 Ljubljana

